

Nr 251.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag angående ändrad lydelse av 6 och 9 §§ lagen den 17 juni 1916 (nr 235) om försäkring för olycksfall i arbete, m. m.; given Stockholms slott den 3 maj 1946.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet hållna protokoll vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att

dels, jämlikt § 87 regeringsformen, antaga härvid fogade förslag till lag angående ändrad lydelse av 6 och 9 §§ lagen den 17 juni 1916 (nr 235) om försäkring för olycksfall i arbete,

dels antaga härvid fogade förslag till

förordning om ändrad lydelse av 2 och 4 §§ förordningen den 30 juni 1943 (nr 449) angående dyrtidstillägg åt vissa ersättningstagare enligt lagen om försäkring för olycksfall i arbete, m. m. samt om fortsatt giltighet av förordningen, samt

förordning om fortsatt giltighet av förordningen den 19 maj 1944 (nr 237) angående dyrtidstillägg åt vissa livräntetagare enligt förordningen den 11 juni 1918 (nr 375) angående en särskild för fiskare avsedd försäkring mot skada till följd av olycksfall, m. m.,

dels ock bifalla det förslag i övrigt, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Eije Mossberg.

F ö r s l a g
till
L a g
angående ändrad lydelse av 6 och 9 §§ lagen den 17 juni 1916 (nr 235)
om försäkring för olycksfall i arbete.

Häri genom förordnas, att 6 och 9 §§ lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

6 §.

Har arbetare — — — ersättning utgivas:

1) om olycksfallet — — — av arbetsförmågan:

a) så länge — — — och dylikt;

b) under förutsättning — — — följande tabell:

Den årliga arbetsförtjänsten uppgår		Sjukpenningens belopp	
till (kronor)	men ej till (kronor)	kronor	öre
—	675	1	50
675	945	2	—
945	1 215	2	50
1 215	1 485	2	75
1 485	1 755	3	25
1 755	2 025	3	50
2 025	2 295	4	—
2 295	2 565	4	50
2 565	2 835	5	—
2 835	3 105	5	50
3 105	3 375	6	—
3 375	3 645	6	50
3 645	3 915	7	—
3 915	4 185	7	50
4 185	4 455	8	—
4 455	4 725	8	50
4 725	—	9	—

2) om olycksfallet — — — höjande av arbetsförmågan.
På därom — — — gällande beräkningsgrunder.

¹ Senaste lydelse av 6 och 9 §§, se SFS 1941: 940.

Kan vid — — — den skadade.

På grund — — — av arbetsförmågan.

9 §.

Den årliga — — — vilket olycksfallet inträffat.

Har den — — — ej inträffat.

Utgöres avlöning — — — finnas tillämpliga.

Överstiger den årliga arbetsförtjänsten fyratusenåttahundra kronor, tages det överskjutande beloppet icke i beräkning. Understiger den årliga arbetsförtjänsten fyrahundra femtio kronor, skall den beräknas till detta belopp.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1946. Ersättningsanspråk, som grundas å olycksfall, vilket inträffat före nämnda dag, skall dock bedömas enligt äldre lag.

Förslag

till

Förordning

om ändrad lydelse av 2 och 4 §§ förordningen den 30 juni 1943 (nr 449) angående dyrtidstillägg åt vissa ersättningstagare enligt lagen om försäkring för olycksfall i arbete, m. m. samt om fortsatt giltighet av förordningen.

Häri genom förordnas, *dels* att 2 och 4 §§ förordningen den 30 juni 1943 angående dyrtidstillägg åt vissa ersättningstagare enligt lagen om försäkring för olycksfall i arbete, m. m., vilken förordning gäller till och med den 31 december 1946¹, skola från och med den 1 juli 1946 erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives, *dels ock* att förordningen med sålunda ändrad lydelse skall äga fortsatt giltighet till och med den 31 december 1947.

2 §.

De lagar och författningar, som avses i 1 §, äro:

lagen den 5 juli 1901 — — — i arbete,
 förordningen den 18 juni 1909 — — — under militärtjänstgöring,
 lagen den 17 juni 1916 — — — i arbete,
 kungörelsen den 30 november 1917 — — — statens räkning,
 kungörelsen den 10 juni 1921 — — — livräntor m. m.,
 förordningen den 1 juni 1923 — — — års världskrig,
 förordningen den 18 juni 1927 — — — under militärtjänstgöring,
 lagen den 14 juni 1929 — — — vissa yrkessjukdomar,
 förordningen den 24 mars 1938 — — — tvångsarbetare m. fl.,
 förordningen den 24 mars 1938 — — — fångar m. fl.,
 kungörelsen den 8 april 1938 — — — statens räkning,
 förordningen den 3 juni 1938 — — — i arbete samt
 förordningen den 1946 (nr) angående höjning av ersättningar,
 som utgå jämlikt förordningen den 18 juni 1909 (nr 89) om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring.

4 §.

Dyrtidstillägg bestrides av statsmedel samt bestämmes och utgives av riks-försäkringsanstalten eller, där med avseende å ersättning, som enligt Konungens förordnande skall utgå enligt grunderna i någon av de i 2 § angivna lagar och författningar, Konungen förordnat att ersättningen skall utgivas

¹ Se SFS 1945: 268.

av annan myndighet, av denna. Bolag, som avses i 4 § lagen om försäkring för olycksfall i arbete, åligger att samtidigt med utbetalning av livränta förskottsvis utgiva dyrtidstillägg därå enligt denna förordning.

Förslag

til

Förordning

om fortsatt giltighet av förordningen den 19 maj 1944 (nr 237) angående dyrtidstillägg åt vissa livräntetagare enligt förordningen den 11 juni 1918 (nr 375) angående en särskild för fiskare avsedd försäkring mot skada till följd av olycksfall, m. m.

Härigenom förordnas, att förordningen den 19 maj 1944 angående dyrtidstillägg åt vissa livräntetagare enligt förordningen den 11 juni 1918 (nr 375) angående en särskild för fiskare avsedd försäkring mot skada till följd av olycksfall, m. m., vilken förstnämnda förordning gäller till och med den 31 december 1946,¹ skall äga fortsatt giltighet till och med den 31 december 1947.

---

¹ Se SFS 1945: 269.

*Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 12 april
1946.*

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, ERLANDER, DANIELSON, VOUGT, MYRDAL, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON.

Efter gemensam beredning med cheferna för justitie-, försvars- och finansdepartementen anmäler chefen för socialdepartementet, statsrådet Möller, fråga om *vissa ändringar i lagen om försäkring för olycksfall i arbete m. m.* samt anför därvid följande.

Med skrivelse den 21 februari 1946 har socialvårdskommittén avgivit förslag angående dels provisorisk höjning av vissa ersättningar enligt lagen om försäkring för olycksfall i arbete och förordningarna om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, dels fortsatt giltighet av gällande förordning angående dyrtidstillägg åt vissa ersättningstagare enligt lagen om försäkring för olycksfall i arbete m. m.¹

I vad socialvårdskommitténs förslag avser ersättningar enligt förordningarna om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, har detsamma upptagits till övervägande inom försvarsdepartementet. Jag anhåller nu att få upptaga övriga delar av förslaget till behandling.

I. Ändringar i olycksfallsförsäkringslagen.

Gällande bestämmelser.

Enligt *lagen den 17 juni 1916 (nr 235) om försäkring för olycksfall i arbete* är i princip envar arbetare försäkrad för skada till följd av sådant olycksfall. Kostnaderna för försäkringen bestridas, med bidrag av statsmedel till omkostnaderna, genom försäkringsavgifter, som erläggas av arbetsgivarna (1 §). Försäkringen äger rum i riksförsäkringsanstalten eller ömsesidigt olycksfallsförsäkringsbolag, som för ändamålet bildats av arbetsgivare (4 §). Arbetsgivare äger försäkra arbetare även för olycksfall utom arbetet (35 §).

Har arbetare skadats till följd av olycksfall i arbetet, skall till honom utgivas ersättning enligt 6 § i lagen. Om olycksfallet medfört sjukdom, som förorsakat förlust eller nedsättning av arbetsförmågan, skall utgivas dels läkarvård, läkemedel m. m., dels ock — under förutsättning att sjukdomen varat

¹ I ärendets handläggning inom kommittén ha deltagit f. d. landshövdingen Bernh. Eriksson, ordförande, samt ledamoten av riksdagens andra kammare A. Hagård, fil. lic. J. L. Hartmann, generaldirektören K. J. Höjer, ledamöterna av andra kammaren fru Olivia Nordgren och J. M. Skoglund, lantbrukaren O. A. Wallén och fattigvårdsdirektören O. R. Wangson.

mer än tre dagar efter dagen för olycksfallet och att arbetsförmågan nedsatts med minst en fjärdedel — sjukpenning från och med dagen efter olycksfallet. Sjukpenning vid förlust av arbetsförmågan bestämmes i förhållande till den skadades årliga arbetsförtjänst på sätt framgår av följande tabell; vid nedsättning av arbetsförmågan utgår motsvarande lägre belopp.

Den årliga arbetsförtjänsten uppgår		Sjukpenningens belopp	
till (kronor)	men ej till (kronor)	kronor	öre
—	675	1	50
675	945	2	—
945	1 215	2	50
1 215	1 485	2	75
1 485	1 755	3	25
1 755	2 025	3	50
2 025	2 295	4	—
2 295	2 565	4	50
2 565	2 835	5	—
2 835	3 105	5	50
3 105	3 375	6	—
3 375	3 645	6	50
3 645	—	7	—

Har olycksfallet, efter upphörande av därav förorsakad sjukdom, medfört under längre eller kortare tid bestående förlust av arbetsförmågan eller nedsättning av densamma med minst en tiondel, skall utgå livränta med ett årligt belopp, motsvarande vid förlust av arbetsförmågan två tredjedelar av den skadades årliga arbetsförtjänst och vid nedsättning av arbetsförmågan det lägre belopp, som svarar mot nedsättningen. Kräver den skadades tillstånd särskild vård, må med hänsyn därtill livräntan bestämmas till högre belopp än nyss nämnts men dock ej till belopp överstigande den årliga arbetsförtjänsten. Till underhåll av konstgjorda lemmar m. m. kan utgå visst tillägg till livräntan, och ersättning kan jämväl utgå för behandling, som erfordras för höjande av arbetsförmågan. På därom gjord ansökan må försäkringsrådet, när synnerliga skäl därtill äro, besluta att i stället för livränta eller del därav skall utgivas ett kapital för en gång.

Har olycksfallet medfört arbetarens död, skall jämlikt 7 § utgivas dels begravningshjälp, dels livräntor till vissa efterlevande. Begravningshjälp utgör en tiondel av den avlidnes årliga arbetsförtjänst, dock ej mindre belopp än 250 kronor. Livränta till änka och i vissa fall änklings utgör en fjärdedel av den avlidnes årliga arbetsförtjänst, livränta till barn (adoptivbarn) under sexton års ålder en sjättedel och livränta till föräldrar (adoptivföräldrar), som varit för sitt uppehälle väsentligen beroende av den avlidnes arbete, högst en fjärdedel av den avlidnes årliga arbetsförtjänst. Det sammanlagda årliga livräntebeloppet må icke överstiga två tredjedelar av den årliga arbetsförtjänsten. Livränta till änka eller änklings utgår så länge livräntetaga-

ren lever ogift; ingår livräntetagaren före fyllda sextio år nytt äktenskap, utgives ett kapital för en gång, motsvarande tre fjärdedelar av den avlidnes årliga arbetsförtjänst.

Överstiger den skadades årliga arbetsförtjänst 3 900 kronor, tages — vid bestämmande av livränta eller begravningshjälp — det överskjutande beloppet icke i beräkning; understiger arbetsförtjänsten 450 kronor, skall den beräknas till detta belopp (9 §).

Enligt *kungörelsen den 30 juni 1942 (nr 678) med särskilda bestämmelser om tillämpning av lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete å arbetare, som användas till arbete för statens räkning*, utgår till dylik arbetare, som skadas till följd av olycksfall i arbetet, under vissa förutsättningar ersättning av statsmedel enligt bestämmelserna i 1916 års lag.

Den, som är försäkrad för olycksfall i arbete, skall enligt *lagen den 14 juni 1929 (nr 131) om försäkring för vissa yrkessjukdomar* anses vara försäkrad jämväl för i nämnda lag angivna sjukdomar. Beträffande försäkring enligt sagda lag äga bestämmelserna i olycksfallsförsäkringslagen med vissa undantag motsvarande tillämpning. Jämväl för bestämmande av ersättning enligt *förordningen den 28 juni 1941 (nr 595) om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under tjänstgöring i civilförsvaret*, äro grunderna i olycksfalls- och yrkessjukdomsförsäkringslagarna avgörande.

Socialvårdskommittén.

I sin förenämnda skrivelse den 21 februari 1946 har socialvårdskommittén framlagt förslag om en provisorisk höjning av maximibeloppen för ersättningar enligt olycksfallsförsäkringslagen och därmed sammanhörande författningar. Förslaget innebär dels en höjning av det maximibelopp, var till den årliga arbetsförtjänsten må beräknas, från 3 900 till 4 800 kronor och dels en utökning av antalet sjukpenningklasser med fyra, varigenom sjukpenningens högsta belopp kommer att stiga från 7 till 9 kronor. De nya bestämmelserna skola enligt förslaget äga tillämpning å olycksfall, som inträffa efter den 30 juni 1946.

Socialvårdskommittén har i sin motivering för vad sålunda föreslagits erinrat, att nu gällande bestämmelser angående storleken av ersättningarna enligt olycksfallsförsäkringslagen antogos vid 1941 års riksdag samt att därefter vid 1944 och 1945 års riksdagar frågor förevarit om förbättring av ersättningarna enligt samma lag. Vid 1944 års riksdag yrkades sålunda i en inom andra kammaren väckt motion, nr 220, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om skyndsamt utredning angående åtgärder för att vid olycksfall, varav död eller invaliditet följt, bereda större och barnrika familjer bättre ekonomisk och social trygghet. Andra lagutskottet, som behandlade motionen, anförde i sitt av riksdagen godkända utlåtande, nr 45, att de livräntor som utgavos jämlikt olycksfallsförsäkringslagen ofta vore att anse såsom otillräckliga i de fall där de utginge till större familjer, som för sin utkomst vore helt beroende av livräntorna, men att, med hänsyn till socialvårdskommitténs arbete med revision av lagen, anledning enligt utskottets mening saknades att göra någon framställning till Kungl. Maj:t i

ämnet. — Vid 1945 års riksdag hemställdes i en inom andra kammaren väckt motion, nr 309, under hänvisning till de under senare år inträffade höjningarna i levnadskostnads- och lönenivåerna, att riksdagen måtte anhålla att Kungl. Maj:t ville verkställa utredning angående höjning av sjukpenning och livränta enligt olycksfallsförsäkringslagen samt skyndsamt för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen kunde föranleda. I sitt av riksdagen godkända utlåtande, nr 53, över motionen anförde andra lagutskottet, att spörsmålet angående storleken av ersättningarna enligt olycksfallsförsäkringslagen vore förtjänt av synnerlig uppmärksamhet och att en förbättring av ersättningarna i vissa hänseenden otvivelaktigt framstode såsom önskvärd men att, då frågan redan vore föremål för utredning inom socialvårdskommittén, anledning saknades att göra någon framställning till Kungl. Maj:t i motionens syfte. Utskottet ville emellertid understryka angelägenheten av att utredningen rörande revision av olycksfallsförsäkringslagen bedreves så skyndsamt som möjligt.

Socialvårdskommittén har för egen del anført, att kommittén i anslutning till andra lagutskottets i nyssnämnda utlåtande nr 45/1944 uttalade uppfattning funne det angeläget, att en förbättring av olycksfallsersättningarna komme till stånd för familjeförsörjarnas del. Enligt kommitténs mening borde vid revisionen av olycksfallsförsäkringslagen införas bestämmelser om familjetillägg enligt de grunder, som komme att gälla för den obligatoriska sjukförsäkringen och arbetslöshetsförsäkringen. De av 1941 års befolkningsutredning föreslagna allmänna barnbidragen komme att bli av betydelse vid avvägandet av familjetilläggens storlek, men de syntes icke göra dylika tillägg överflödiga. Även dödsfallslivräntorna borde förbättras, i vart fall på sådant sätt att de efterlevande erhöle bättre hjälp under en övergångstid. Olycksfallsförsäkringslagens bestämmelser om livräntor borde även i andra avseenden bli föremål för omprövning. Dessa frågor kunde dock icke upptagas till behandling förrän det av kommittén framlagda förslaget till ny folkpensioneringslag behandlats av statsmakterna.

Kommittén har därefter anført följande.

Vid tillkomsten av nu gällande bestämmelser angående ersättningarnas högsta belopp anförde chefen för socialdepartementet (prop. 1941: nr 316, s. 28), att den inträdda stegringen av löneinkomsterna närmast syntes tala för en avsevärd höjning av den dåvarande maximigränsen för den årliga arbetsförtjänsten, 3 000 kronor. Genomsnittliga arbetslönerna för män hade år 1939, alltså innan de av kriget föranledda prisstegringarna hunnit påverka lönenivån, inom de båda högsta ortsgrupperna i den officiella lönegrupperingen utgjort 4 255 och 4 354 kronor samt för hela landet 3 167 kronor. I avgivna yttranden hade å andra sidan framhållits dels att en viss återhållsamhet torde böra iakttagas i fråga om höjning av arbetsförtjänstens maximum, bland annat med hänsyn till den ökade belastningen för näringslivet, och dels att de livräntor, som bleve fastställda under tiden för de nya bestämmelsernas giltighet, komme att utgå för framtiden även om prisnivån skulle sjunka. Också om hänsyn toges till sist angivna omständigheter syntes den av riksförsäkringsanstalten föreslagna maximigränsen, 3 600 kronor, vara för låg. För att skapa rättvisa de försäkrade emellan borde gränsen

höjas till ett belopp, som mera närmade sig lönenivån i de högre ortsgrupperna, eller 3 900 kronor.

Genom den berörda gränsens höjning till det i propositionen föreslagna beloppet höjdes livräntornas maximibelopp med 30 procent. Sjukpenningsskalan utökades med tre nya klasser, varigenom sjukpenningens maximibelopp höjdes från 5 kronor 50 öre till 7 kronor. Samtidigt företogos vissa höjningar av sjukpenningen i de fem lägsta klasserna.

Enligt lönestatistisk årsbok för år 1943 utgjorde den genomsnittliga löneinkomsten nämnda år för vuxna manliga arbetare inom industri och hantverk, handel och transportväsen m. m., exklusive vissa säsongyrken, 4 988 kronor för förmän och 4 115 kronor för övriga. Medeltalen för de nio i den officiella lönegrupperingen ingående dyrortsgrupperna utvisa, att den genomsnittliga årslönen för vuxna manliga arbetare i nämnda näringsgrenar varierade från 3 248 till 5 347 kronor. Endast i de båda lägsta ortsgrupperna, som i stort sett omfatta landsbygd, låg medeltalet under 3 900 kronor.

Sedan 1943 hava ytterligare lönehöjningar ägt rum. Den ekonomiska framtidutvecklingen är visserligen i hög grad oviss, men det kan ej anses sannolikt, att lönenivån kommer att nedgå så kraftigt att en höjning av maximumbeloppet för den årliga arbetsförtjänstens beräkning enligt olycksfallsförsäkringslagen är ur denna synpunkt otillräddig. Med det nuvarande maximumbeloppet bli olycksfallsersättningarna för de högre dyrorternas arbetare ofta alltför låga för att kunna betraktas som ett rimligt skydd mot olycksfallens ekonomiska verkningar.

Enligt kommitténs mening kan den inträdda höjningen av lönenivån anses i och för sig motivera, att arbetsförtjänstens maximum enligt olycksfallsförsäkringslagen ånyo höjes tämligen avsevärt.

Vid frågans övervägande borde emellertid enligt kommittén hänsyn tagas även till sjukhjälpens tilltänkta konstruktion inom den allmänna sjukförsäkringen. Kommittén har härutinnan anført, att kommittén vid utformande av sitt förslag till allmän sjukförsäkring (SOU 1944: 15) ständigt haft sin uppmärksamhet fäst på möjligheten av en samordning mellan sjukförsäkringen och den sociala olycksfallsförsäkringen, vilken enligt kommitténs mening vore i högsta grad önskvärd. Kommittén hade funnit, att en samordning mellan en allmän sjukförsäkring enligt de i förslaget förordade principerna och försäkringen för olycksfall i arbete borde kunna genomföras på sådant sätt att avsevärda fördelar i vissa avseenden vunnes. Även med avseende på yrkessjukdomsförsäkringslagens tillämpningsområde skulle en dylik samordning bli av icke oväsentlig betydelse. En grundförutsättning för en sådan rationell samordning, som kommittén tänkt sig, vore att sjukhjälpsförmånerna från de båda försäkringsgrenarna bleve i stort sett desamma åtminstone under de första veckorna av sjukhjälpstiden. Sedan kommitténs betänkande angående den allmänna sjukförsäkringen avgivits, hade ett nytt läge uppkommit efter det att en inom socialdepartementet utarbetad promemoria med vissa alternativ till kommitténs förslag beträffande grunderna för kontant sjukhjälp blivit framlagd. På grund härav hade kommittén funnit nödvändigt att i avvaktan på sjukförsäkringens definitiva utformning uppskjuta sitt slutliga ståndpunktstagande till frågan om samordningen och om den lämpliga storleken av sjukhjälp m. m. enligt olycksfallsförsäkringslagen och de med denna lag sammanhörande författningarna.

Kommittén har vidare erinrat, att enligt alternativ I i förenämnda departementspromemoria angående sjukförsäkringen sjukpenningen i högsta klassen, det vill säga då den försäkrades årsinkomst av förvärvsarbete uppginge till lägst 4 500 kronor, skulle utgöra 7 kronor. I alternativ II utgjorde sjukpenningen till vuxna män från den obligatoriska försäkringen endast 3 kronor 50 öre för dag; härtill skulle under vissa förutsättningar kunna komma ett tillägg av högst 4 kronor 50 öre på grund av frivillig komplementförsäkring. Enligt båda alternativen kunde till sjukpenningen komma familjetillägg, utgörande — med vissa begränsningar — 2 kronor för make och 1 krona för barn. Med anledning av befolkningsutredningens förslag om allmänna barnbidrag syntes en sänkning av nämnda tillägg för barn få övervägas.

I anslutning härtill har kommittén anfört, att en höjning av sjukpenningens maximibelopp enligt olycksfallsförsäkringslagen för såväl ensamstående som familjeförsörjare kunde komma att försvåra en ändamålsenlig gradering framdeles av olycksfallsersättningarnas storlek efter försörjningsskyldighet. Detta utgjorde ett tungt vägande skäl för att den ifrågasatta höjningen borde få avseende endast på familjeförsörjare. En sådan differentiering vore emellertid icke lämplig ur andra synpunkter.

I sistnämnda hänseende har kommittén anfört följande.

Enligt olycksfallsförsäkringslagens nuvarande bestämmelser utgår samma sjukpenning och invaliditetsränta till familjeförsörjare och ensamstående. Härifrån har allenast gjorts det undantaget, genom lagändring år 1941, att sådant avdrag å sjukpenning, som enligt 10 § må göras då den skadade erhåller vård å sjukvårdsanstalt, skall bestämmas under skäligt hänsynstagande till den skadades försörjningsplikt mot make och andra anhöriga, som i händelse av hans död vore berättigade till efterlevandelivränta. Tillämpningen av denna särbestämmelse har visat sig tämligen besvärlig. En mera vittgående gradering av ersättningarna efter den skadades försörjningsplikt torde föranleda avsevärda praktiska svårigheter så länge skaderegleringen är så centraliserad som för närvarande. Det är att märka, att en generell gradering av ersättningarna efter försörjningsplikt förutsätter, att uppgifter erhållas icke blott beträffande den skadades familjeförhållanden vid tiden för olycksfallet utan även beträffande sådana förändringar i försörjningsskyldigheten, som inträffa under den tid ersättningen utgår.

Även försäkringsavgifternas bestämmande torde med nu gällande grunder kompliceras om vissa speciella ersättningsklasser infördes för familjeförsörjare.

Livräntor i anledning av olycksfall, som inträffa under tiden för de nu ifrågavarande bestämmelsernas giltighet, komma att framgent utgå efter oförändrade grunder. Skälen för en differentiering efter försörjningsplikt synas emellertid icke vara lika starka beträffande invaliditetsersättningar som beträffande sjukhjälp. I fråga om sjukhjälp bör största möjliga enhetlighet råda mellan olycksfallsförsäkringen och den allmänna sjukförsäkringen. Beträffande invaliditetsersättningarna åter torde någon gradering efter försörjningsplikt icke böra ifrågakomma, när invaliditetsgraden är tämligen låg, det vill säga i flertalet fall. Vid höggradig invaliditet böra ersättningar efter förmånliga grunder utgå även till de ensamstående.

På de angivna skälen har socialvårdskommittén funnit det icke vara lämpligt att de ifrågasatta ersättningsförhöjningarna förbehållas familjeför-

sörjare. I stället har kommittén ansett en generell höjning av maximibeloppet för den årliga arbetsförtjänstens beräkning böra övervägas. Om maximibeloppet liksom år 1941 höjdes med 900 kronor, d. v. s. till 4 800 kronor, skulle utrymme erhållas för fyra nya sjukpenningklasser, varigenom sjukpenningens högsta belopp steg från 7 till 9 kronor. En sådan förhöjning måste emellertid bli av provisorisk natur och omprövas vid införande av familjetillägg. Enär svårigheter alltid vore förenade med en sänkning av förmåner från en socialförsäkring, kunde anledning finnas till viss betänklighet mot en provisorisk höjning av ersättningarna på dylikt sätt. Med hänsyn härtill syntes bestämmelserna böra, till markerande av deras tillfälliga natur, intagas i en provisorisk lag, och i motiven borde understrykas, att bestämmelserna icke vore avsedda att vara normerande i fråga om sjukpenningens storlek för icke-försörjare i den kommande definitiva lagstiftningen.

Ytterligare ändringar beträffande grunderna för bestämmandet av ersättningar enligt olycksfallsförsäkringslagen har kommittén icke ansett sig böra föreslå i detta sammanhang. Enligt ett av kommittén framlagt förslag till lag angående provisorisk ändring i vissa delar av lagen om försäkring för olycksfall i arbete skola bestämmelserna i fråga träda i kraft den 1 juli 1946. Ersättningsanspråk på grund av olycksfall, som inträffat före nämnda dag, skola bedömas enligt äldre lag.

Några beräkningar rörande kostnaderna för de ifrågasatta ersättningsförbättringarna har kommittén icke framlagt, enär de för sådana beräkningar erforderliga uppgifterna om de skadades fördelning på olika inkomstklasser icke kunnat erhållas ur föreliggande statistik över olycksfall i arbete. Kostnadsökningen har emellertid ansetts icke behöva föranleda avgörande betänkligheter, enär den icke vore av större räckvidd än som kunde anses svara mot lönenivåns höjning.

Tre av kommitténs ledamöter, herrar *Hagård*, *Hartmann* och *Skoglund*, ha i avgivet särskilt yttrande anfört följande.

Vi ha deltagit i kommitténs beslut att provisoriskt rekommendera fyra nya klasser för sjukpenningen i olycksfallsförsäkringen och därvid huvudsakligen tagit hänsyn till den stegring, som det i penningar uttryckta löneläget undergått, och som enligt lagens principer bör följdriktigt leda till en höjning av sjukpenningen. Vi ha emellertid ansett det vara en brist att ingen utredning om kostnaderna kunnat förebringas, och vi hysa starkare betänkligheter än kommittémajoriteten mot möjligheten att sedermera beröva vissa grupper (här främst de ensamstående) en del av de provisoriskt givna förmånerna vid en övergång till ett system med hustru- och barn tillägg. Enligt all erfarenhet möter det utomordentliga svårigheter att minska en förmån utan att ge ersättning åt de personer, som få vidkännas minskningen. Att en förmån kallas provisorisk medför därvidlag ingen reell skillnad. Självfallet utgår vårt resonemang från förutsättningen att statsmakterna i fortsättningen ämna upprätthålla ett stabilt penningvärde.

Yttranden.

Yttranden över socialvårdskommitténs förslag ha efter remiss avgivits av socialstyrelsen, riksförsäkringsanstalten, försäkringsrådet, pensionsstyrelsen,

statskontoret, statens arbetsmarknadskommission, svenska arbetsgivareföreningen, landsorganisationen i Sverige och de ömsesidiga socialförsäkringsbolagens förening.

I de avgivna yttrandena har socialvårdskommitténs förslag om en höjning av maximiinkomsten och en utökning av sjukpenningklassernas antal enligt olycksfallsförsäkringslagen så gott som undantagslöst tillstyrkts eller lämnats utan erinran. *Socialstyrelsen*, *riksförsäkringsanstalten*, *statens arbetsmarknadskommission* och *landsorganisationen i Sverige* ha sålunda uttryckligen förklarat, att de föreslagna höjningarna vore av behovet påkallade, då med gällande lönenivå olycksfallsersättningarna ofta bleve oskäligt låga i förhållande till inkomstbortfallet. Beträffande frågan huruvida höjningen borde begränsas till familjeförsörjare har *riksförsäkringsanstalten* anført, att vissa skäl talade för en dylik begränsning men att denna skulle medföra sådana konsekvenser i fråga om tillvägagångssättet vid såväl skaderegleringen som beräkningen av försäkringsavgifter, att lämpligheten av en dylik begränsning borde underkastas en mera ingående prövning än som vore möjlig i förevarande sammanhang. Frågan huruvida hänsyn till den skadades försörjningsplikt skulle tagas vid bestämmandet av sjukpenning och livränta vore för övrigt av så principiell innebörd, att densamma borde anstå till dess den planerade allmänna revisionen av den sociala olycksfallsförsäkringen komme till stånd. *Socialstyrelsen* har förklarat, att de svårigheter som kunde väntas bli förknippade med den sänkning av de provisoriskt bestämda olycksfallsersättningarna, som kunde bli erforderlig i samband med en framtida övergång till ett system med hustru- och barntillägg, syntes kunna väsentligen elimineras genom att förmånernas provisoriska karaktär från början betonades. I avgivet särskilt yttrande har dock en ledamot av styrelsen, t. f. *byråchefen Jerneman*, anført, att olycksfallsförsäkringen intoge en särställning inom socialförsäkringen och att den tillämpade topphuggningen av sjukpenning och livräntor borde, om den överhuvud skulle finnas, sätta in först vid en så hög inkomstgräns, att endast ett fåtal personer drabbades av densamma. *Landsorganisationen* har anmärkt, att tvekan syntes kunna råda, huru enligt socialvårdskommitténs mening ersättningen i de högre inkomstklasserna skulle behandlas, för den händelse inkomstmaximum vid den slutliga revisionen av olycksfallsförsäkringslagen komme att fixeras till lägre belopp än det nu föreslagna, 4 800 kronor. Anmärkningen syntes dock praktiskt ha föga betydelse, när man väl kunde utgå från att nämnda belopp vore så avvägt, att detsamma icke komme att underskridas vid den slutliga revisionen. *Försäkringsrådet* har förutsatt, att även om sjukpenningens belopp enligt en blivande reviderad olycksfallsförsäkring komme att bliva lägre än enligt de nu föreslagna provisoriska bestämmelserna, sjukpenning i anledning av olycksfall som inträffat under dessas giltighetstid komme att utgå med oförändrat belopp. Vidare har rådet ifrågasatt, huruvida det vore berättigat att, såsom kommittén i sin författningstext föreslagit, beteckna ändringarna såsom giltiga tills vidare. *De ömsesidiga socialförsäkringsbolagens förening*, som ej haft något att erinra mot den

föreslagna höjningen av maximibeloppet för den årliga arbetsförtjänsten, har förklarat sig anse, att så stora svårigheter komme att möta för en minskning av olycksfallsförsäkringslagens förmåner, att det saknade praktisk betydelse att beteckna de föreslagna ändringarna såsom provisoriska.

Statskontoret har uttalat, att tvekan måste råda angående lämpligheten av att vidtaga ersättningsförhöjningar av här ifrågavarande slag, innan resultat föreläge av pågående revision av olycksfallsförsäkringslagen m. m. Med hänsyn till den inträdda försämringen av penningvärdet och stegringen av arbetarnas löneinkomst liksom av prisnivån i allmänhet ansåge sig ämbetsverket emellertid icke kunna motsätta sig kommitténs förslag om en ökning av maximibeloppet för arbetsförtjänstens beräkning till 4 800 kronor och införande av fyra nya sjukpenningklasser.

Ej heller *pensionsstyrelsen* har ur de synpunter, styrelsen hade att företräda, haft något att erinra mot förslagen, men har velat fästa uppmärksamheten på vissa olägenheter, som kunde tänkas uppkomma om de föreslagna ändringarna komme att gälla jämsides med den ifrågasatta lagstiftningen om allmän sjukförsäkring. För sådant fall har styrelsen ifrågasatt vissa provisoriska bestämmelser i avbidan på en samordning av olycksfalls- och sjukförsäkringen.

Sambandet mellan olycksfalls- och sjukförsäkringen har betonats jämväl av *svenska arbetsgivareföreningen*, som förklarat sig anse, att, för den händelse sjukförsäkringen komme att utformas enligt alternativ II i den inom socialdepartementet upprättade promemorian i ämnet, den av socialvårds-kommittén ifrågasatta höjningen av högsta gränsen för sjukpenning enligt olycksfallsförsäkringslagen borde begränsas så att sjukpenningen maximerades till 8 kronor. Enligt nämnda alternativ komme nämligen sjukförsäkrad att erhålla dels obligatoriskt 3 kronor 50 öre om dagen och dels därutöver i mån av frivilligt erlagda avgifter högst 4 kronor 50 öre om dagen eller tillhoppa högst 8 kronor om dagen. Till förmån för en sådan begränsning som nu antytts talade även, att den högsta årliga arbetsförtjänst, vartill hänsyn finge tagas vid sjukpennings bestämmande, därigenom ökades med i runt tal 15 procent, medan samma procenttal enligt kommittéförslaget vore i runt tal 30. Den sedan 1941 inträffade lönestegringen låge för näringslivet i dess helhet närmare 15 än 30 procent. En noggrannare prövning av sjukpenning- och livräntebeloppens förhållande till det faktiskt föreliggande löneläget syntes enligt föreningens uppfattning böra ske först i samband med en allmän revision av olycksfallsförsäkringslagen. Den högsta förtjänst, till vilken hänsyn borde tagas vid bestämmande av livränta, borde bestämmas i anslutning till det anförda, förslagsvis till 4 300 kronor per år. Föreningen anslöte sig till kommitténs uppfattning, att ändringarna borde ske i en provisorisk författning för att därigenom icke verka prejudicerande vid en allmän omarbetning av olycksfallsförsäkringslagen. I likhet med de tre reservanterna inom kommittén vore föreningen av den uppfattningen, att det komme att bli utomordentligt svårt att minska en förmån, som lämnats i en provisorisk författning, utan att giva kompensera-

tion åt de personer, som på grund av tidigare lag haft bättre förmåner än enligt den nya lagen. Även detta vore ett skäl som talade för att man vid ändring av olycksfallsförsäkringslagen, respektive vid införande av en provisorisk lagstiftning borde gå fram med försiktighet.

Med avseende å tidpunkten för de föreslagna ändringarnas ikraftträdande ha vissa erinringar mot förslaget framkommit. *Riksförsäkringsanstalten* har härutinnan anfört följande.

Att med någon större grad av säkerhet förutberäkna den ökning i årskostnaden för skadeersättningar, som den föreslagna höjningen av ersättningarna, under förutsättning av i övrigt oförändrade förhållanden, skulle medföra, låter sig svårigen göra. Riksförsäkringsanstalten har emellertid med ledning av det olycksfallsstatistiska materialet för år 1942 verkställt en approximativ beräkning av nämnda ökning samt därvid kommit till det resultatet, att densamma skulle för den sociala olycksfallsförsäkringen — om man bortser från ersättningarna till arbetare, som skadats under arbete för statens räkning — uppgå till ett belopp av storleksordningen 2 miljoner kronor. Denna kostnadsökning är uppenbarligen av sådan storlek, att densamma måste föranleda en motsvarande höjning av försäkringsavgifterna från och med den tidpunkt, lagändringen träder i kraft. Anstaltens försäkringsavgifter fastställas för kalenderår. Då försäkring i sådant ömsesidigt olycksfallsförsäkringsbolag, som avses i 4 § olycksfallsförsäkringslagen, enligt 29 § samma lag i regel skall avslutas för kalenderår, torde även beträffande bolagen gälla, att försäkringsavgifterna fastställas för kalenderår. En höjning av ersättningarna från och med den tidpunkt socialvårdskommittén föreslagit skulle i varje fall för anstaltens vidkommande medföra ett högst avsevärt ökat arbete med debiteringen av de premier för större arbetsgivare (d. v. s. arbetsgivare med i regel minst 5 årsarbetare), som belöpa på innevarande kalenderår. Hos dessa arbetsgivare är det vida övervägande antalet försäkrade arbetare anställda. Antalet hos mindre arbetsgivare med försäkring i anstalten anställda arbetare med högre årlig arbetsförtjänst än 3 900 kronor är icke så betydande, att en ändring av den för innevarande år fastställda tariffen för dessa arbetsgivare skulle vara ofrånkomlig.

Försäkringsavgifterna för större arbetsgivare — med undantag av staten, för vars arbetare försäkringsavgifter icke erläggas — fastställas med stöd av premiesatser, som äro beräknade per 1 000 kronor avlöningssumma. Riksförsäkringsanstalten införskaffar i början av varje år direkt från varje sådan arbetsgivare med försäkring i anstalten uppgift om den arbetskraft, som arbetsgivaren sysselsätter, varvid användes särskilt av anstalten fastställt formulär. Dessa uppgifter, de s. k. dagsverks- och löneuppgifterna, avse i överensstämmelse med vad ovan anförts förhållandena under närmast föregående kalenderår. Uppgifterna underkastas inom anstalten en noggrann granskning av härför särskilt utbildad personal. Med dylikt granskningsarbete, vilket pågår under hela året, sysselsätts i allmänhet genomsnittligt omkring 8 kvinnliga biträden samt 4 befattningshavare i högre lönegrad. Därest den föreslagna höjningen av ersättningarna enligt olycksfallsförsäkringslagen företages redan från och med den 1 juli 1946 blir anstalten nödsakad att för innevarande kalenderår införskaffa två särskilda dagsverks- och löneuppgifter från varje större arbetsgivare, den ena avseende tiden 1 januari—30 juni och den andra tiden 1 juli—31 december. Anstaltens arbete med granskning av nu nämnda uppgifter skulle under dylika omständigheter bliva nära nog det dubbla mot vad för närvarande

är fallet och således i varje fall kräva i det närmaste en fördubbling av nyssnämnda personal under år 1947. Emellertid måste man av skäl, som i det följande angivas, räkna med en ytterligare utökning av personalen i fråga.

För att granskningen av dagsverks- och löneuppgifterna skall kunna utföras på ett tillfredsställande sätt kräves, att därmed sysselsatta befattningshavare äro särskilt utbildade för densamma. Anstalten disponerar emellertid icke för detta arbete utbildade och rutinerade befattningshavare i tillräckligt antal för en fördubbling av granskningspersonalen. Det skulle därför bliva erforderligt att i viss utsträckning för ändamålet upplära ny personal. Enär dylik personal självfallet icke kan bliva lika effektiv som den rutinerade personalen, måste man för granskningen av de tillkommande dagsverks- och löneuppgifterna räkna med ett högre antal befattningshavare än det förutnämnda. Vidare bör framhållas att införskaffandet av dubbla dagsverks- och löneuppgifter skulle medföra betydligt ökat arbete även i vissa andra avseenden än nu angivna, bland annat dels för iordningställande och införskaffande av uppgiftsformulären, dels ock för skriftväxling.

På grund av vad nu anförts uppskattar riksförsäkringsanstalten det sammanlagda behovet av personal nästkommande år för utförande av det extra arbete, som en höjning av ersättningarna redan från och med den 1 juli 1946 skulle komma att medföra, till omkring 12 biträden samt omkring 5 befattningshavare i högre lönegrad. Vid nuvarande läge å arbetsmarknaden är att befara att en nyrekrytering av sådan omfattning kommer att möta mycket stora svårigheter. Anstaltens erfarenhet i samband med anställningen av personal under senaste tiden bestyrker i hög grad dessa farhågor. Under alla omständigheter torde, särskilt i betraktande av att anstalten icke skulle kunna ställa varaktig anställning i utsikt, avlöningen till denna tillfälliga personal få fastställas till högre belopp än de avlöningar, som för närvarande utgå till tillfälliga befattningshavare hos anstalten. De sammanlagda kostnaderna för avlöningar till ifrågakvarande befattningshavare torde icke kunna beräknas till lägre belopp än 90 000 kronor. Anstalten har härvid räknat med att viss tid kommande höst måste anslås till utbildning av personalen.

Riksförsäkringsanstalten inser väl till fullo önskvärdheten av att de föreslagna ändringarna i olycksfallsförsäkringslagen med hänsyn till den inträdda lönestegringen träda i kraft snarast möjligt, men måste, i betraktande av de mycket betydande svårigheter, som enligt vad ovan anförts skulle uppstå icke blott för försäkringsinrättningarna utan även för arbetsgivarna, hävda, att det bör tagas under allsidigt övervägande, huruvida icke med ikraftträdandet av de nya bestämmelserna borde anstå till den 1 januari 1947. Riksförsäkringsanstalten vill i detta sammanhang erinra om att liknande ändringar i olycksfallsförsäkringslagen tidigare vidtagits vid icke mindre än tre olika tillfällen samt att i samtliga dessa fall ändringarna fått träda i kraft från och med början av ett kalenderår.

Svenska arbetsgivareföreningen har i denna del anført, att om författningsändringarna sattes i kraft den 1 juli 1946, varigenom premierna skulle behöva ändras från och med samma dag, både för försäkringsinstitutionerna och för arbetsgivarna stora besvärligheter komme att uppstå. Arbetsgivarna skulle nödgas till försäkringsinrättningarna ingiva deklARATION rörande löneläget vid företagen under första halvåret 1946 och bleve dessutom skyldiga att i sedvanlig ordning lämna motsvarande uppgifter vid årsskiftet. Nackdelen av att låta eventuell lagändring träda i kraft vid annan tidpunkt

än årsskifte vore uppenbar, varför föreningen ville starkt förorda, att ikraftträdandet av författningarna, i den mån de berörde enskilda arbetsgivare, uppskötes till den 1 januari 1947.

Även *de ömsesidiga socialförsäkringsbolagens förening* har ifrågasatt, hurvida fördelarna för de under senare hälften av 1946 olycksfallsskadade att i vissa fall erhålla högre ersättningar kunde uppväga de mycket stora svårigheter och det i utomordentligt hög grad ökade arbetet för såväl arbetsgivare som försäkringsinrättningar som ett ikraftträdande av ändringarna under löpande kalenderår komme att medföra.

Departementschefen.

Olycksfallsförsäkringslagens bestämmelser om ersättningarnas storlek erhöello sin nuvarande lydelse genom lagändring år 1941, vilken trädde i kraft den 1 januari 1942. Genom lagändringen höjdes beloppet av den högsta årliga arbetsförtjänst, efter vilken ersättnings storlek bestämmes, från 3 000 till 3 900 kronor. Sjukpenningsskalan utökades med tre nya klasser, varigenom sjukpenningens maximibelopp höjdes från fem kronor 50 öre till sju kronor; samtidigt vidtogos vissa höjningar av sjukpenningbeloppen i de lägsta klasserna.

Under åren efter krigsutbrottet ha levnadskostnads- och lönenivåerna stigit så avsevärt, att de år 1941 fastställda maximibeloppen för ersättningarna — vilka närmast byggde på lönestatistik för år 1939 — numera uppenbarligen äro för låga. Den officiella lönestatistiken utvisar, att under år 1943 — uppgifter för senare år ha ännu ej publicerats — den genomsnittliga årslönen för vuxna manliga arbetare inom industri och hantverk, handel och transportväsen m. m., exklusive vissa säsongyrken, utgjorde 4 988 kronor för förmän och 4 115 kronor för övriga. Motsvarande siffror för år 1939 voro respektive 3 927 och 3 167. Medeltalen för de nio ortsgrupperna varierade år 1943 från 3 248 till 5 347 kronor. Endast i de båda lägsta ortsgrupperna, som i stort sett endast omfatta ren landsbygd, lågo medeltalen under 3 900 kronor, medan år 1939 genomsnittslönen endast i de båda högsta ortsgrupperna översteg denna siffra. Sedan år 1943 ha ytterligare lönehöjningar ägt rum.

Socialvårdskommittén har på grundval av dessa siffror föreslagit, att maximigränsen för den årliga arbetsförtjänsten enligt olycksfallsförsäkringslagen skall höjas till 4 800 kronor. Härigenom erhålles utrymme för fyra nya sjukpenningklasser, varigenom sjukpenningens högsta belopp stiger från sju till nio kronor för dag. Högsta beloppet av livränta till den skadade vid hel invaliditet stiger, exklusive det tillägg som i vissa fall utgår vid hjälplöshetstillstånd, från 2 600 till 3 200 kronor för år, och maximibeloppen för livräntor vid olika grader av partiell invaliditet och för livräntor till efterlevande stiga i samma proportion. Högsta beloppet för begravningshjälp stiger från 390 till 480 kronor.

I motiveringen till förslaget har kommittén uttalat, att en höjning av sjukpenningens maximibelopp för såväl ensamstående som familjeförsörjare

torde kunna försvåra en ändamålsenlig gradering framdeles av olycksfallsersättningarnas storlek efter försörjningsskyldighet. Med hänsyn härtill har kommittén övertvägt, om den ifrågasatta förhöjningen borde få avseende endast på familjeförsörjare, men en sådan differentiering har ansetts vara olämplig ur andra synpunkter. Enligt kommitténs mening borde det emellertid understrykas, att de föreslagna provisoriska bestämmelserna icke skola betraktas såsom normerande i fråga om sjukpenningens storlek för icke-försörjare i den kommande definitiva lagstiftningen.

I de över kommitténs förslag avgivna yttrandena har icke från något håll bestritts, att höjningar av ersättningarnas maximibelopp äro av behovet påkallade. Några erinringar ha i allmänhet icke heller framställts beträffande de föreslagna höjningarnas storlek. Endast svenska arbetsgivareföreningen har uttalat sig för mindre höjningar än kommittén föreslagit; föreningen har under åberopande av bland annat önskvärdheten att anpassa hjälpen från olycksfallsförsäkringen efter de grunder, som kunna väntas bli normerande för den allmänna sjukförsäkringen, ansett, att sjukpenningens maximibelopp för närvarande icke borde bestämmas till högre belopp än åtta kronor och att den årliga arbetsförtjänstens maximibelopp borde fastställas till 4 300 kronor.

För egen del finner jag det med hänsyn till löneutvecklingen vara i hög grad motiverat, att de av socialvårdskommittén föreslagna förbättringarna av olycksfallsersättningarna komma till stånd. Någon anledning att härvidlag göra skillnad mellan familjeförsörjare och andra synes mig icke föreligga. Att en blivande allmän sjukförsäkring måhända icke kommer att medge lika hög sjukpenning som kommittén nu föreslagit såsom den maximala i fråga om olycksfallsförsäkringen, torde icke utgöra anledning att draga gränsen för denna senare snävare än vad som sakligt sett måste anses befogat. Erforderlig samordning mellan de båda socialförsäkringsgrenarna bör självfallet eftersträvas, men därav följer icke att förmånerna enligt olycksfallsförsäkringslagen skola anpassas efter samma normer som gälla för sjukförsäkringen. Jag ansluter mig fördenskull till vad kommittén föreslagit i fråga om förbättringarnas storlek.

Jag är ense med kommittén därom att de förbättringar av olycksfallsersättningarna som nu föreslås icke böra utgöra hinder för att en allsidig prövning av ersättningsgrunderna kommer till stånd vid den blivande mera genomgripande revisionen av olycksfallsförsäkringen. För min del hyser jag dock den uppfattningen, att det därvid näppeligen kan bli tal om att fastställa lägre ersättningsgrunder än som nu föreslås, om icke lönenivån väsentligt sjunker. Skulle dylika lägre ersättningsgrunder finnas befogade, exempelvis beträffande icke försörjningspliktiga, torde detta dock icke böra föranleda, att ersättningar i anledning av olycksfall, som inträffat under de nu föreslagna bestämmelsernas giltighetstid, sänkas i anledning av den nya lagstiftning på området, som kan bli genomförd.

Enligt det av kommittén framlagda lagförslaget skola de nya reglerna träda i kraft den 1 juli 1946. Betänkligheter häremot ha framförts i vissa yttranden med hänsyn till de organisatoriska svårigheter, som lagändring-

arnas ikraftträdande under löpande kalenderår kunde väntas medföra. Jag finner det emellertid angeläget, att förbättringarna genomföras så snart ske kan, icke minst med hänsyn till deras stora betydelse i sådana fall, då ett olycksfall medför bestående eller långvarig invaliditet eller den skadade avlider och efterlämnar livränteberättigade anhöriga. Olägenheterna av det merarbete, som föranledes för försäkringsinrättningarna och arbetsgivarna genom att ändringarna träda i kraft före kalenderårets utgång, synes mig icke böra tillmätas utslagsgivande betydelse. Jag tillstyrker därför, att de nya reglerna träda i kraft redan den 1 juli 1946.

För genomförande av de föreslagna ersättningsförbättringarna erfordras ändring i 6 och 9 §§ olycksfallsförsäkringslagen. Tillräcklig anledning att, såsom socialvårdskommittén föreslagit, rubricera lagändringarna såsom allenast provisoriska synes mig icke föreligga, då de såvitt nu kan bedömas torde komma att upphävas först i samband med att olycksfallsförsäkringslagen i dess helhet ersättes av ny lagstiftning på området. Utan särskild föreskrift bli de ändringar som vidtagas tillämpliga även med avseende å ersättning åt arbetare, som skadas vid olycksfall i arbete för statens räkning, samt å ersättning enligt yrkessjukdomsförsäkringslagen och förordningen om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under tjänstgöring i civilförsvaret.

II. Dyrtidstillägg åt vissa ersättningstagare enligt olycksfallsförsäkringslagen m. m.

Gällande bestämmelser.

Enligt *förordningen den 30 juni 1943 (nr 449) angående dyrtidstillägg åt vissa ersättningstagare enligt lagen om försäkring för olycksfall i arbete, m. m.* skall under vissa förutsättningar dyrtidstillägg utgå till den som äger rätt till ersättning enligt i förordningen angiven lag eller författning eller, på grund av Kungl. Maj:ts förordnande, enligt grunderna i sådan lag eller författning.

I förordningen avsedda lagar och författningar äro enligt 2 § följande: lagen den 5 juli 1901 (nr 39) angående ersättning för skada till följd av olycksfall i arbete; förordningen den 18 juni 1909 (nr 89) om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring; lagen den 17 juni 1916 (nr 235) om försäkring för olycksfall i arbete; kungörelsen den 30 november 1917 (nr 832) angående särskilda bestämmelser i fråga om tillämpning av lagen om försäkring för olycksfall i arbete den 17 juni 1916 å arbetare, som användas till arbete för statens räkning; kungörelsen den 10 juni 1921 (nr 410) angående förhöjning av vissa till i statens tjänst skadade arbetare med flera av statsmedel utgående livräntor m. m.; förordningen den 1 juni 1923 (nr 138) angående ersättning av statsmedel för skada till följd av olycksfall, som förorsakats av krigsförhållandena under 1914—1919 års världskrig; kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 268) angående höjning av ersättning, som utgår jämlikt förordningen den 18 juni 1909 (nr 89) om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring; för-

ordningen den 18 juni 1927 (nr 234) om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring; lagen den 14 juni 1929 (nr 131) om försäkring för vissa yrkessjukdomar; förordningen den 24 mars 1938 (nr 102) om olycksfalls- och yrkessjukdomsersättning åt tvångsarbetare m. fl.; förordningen den 24 mars 1938 (nr 103) om olycksfalls- och yrkessjukdomsersättning åt fångar m. fl.; kungörelsen den 8 april 1938 (nr 112) angående viss tillämpning av 11 § lagen om försäkring för olycksfall i arbete beträffande livräntor till arbetare, som före år 1937 skadats i arbete för statens räkning; samt förordningen den 3 juni 1938 (nr 216) om livräntetillägg av statsmedel åt vissa livräntetagare enligt lagen den 5 juli 1901 angående ersättning för skada till följd av olycksfall i arbete.

I 3 § första stycket av förordningen stadgas, att dyrtidstillägg utgår med 40 procent av förmånens belopp å sjukhjälp, sjukpenning eller livränta enligt förordningen den 18 juni 1909 (nr 89), kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 268) eller, såvitt angår ersättning i anledning av olycksfall eller sjukdom som drabbat värnpliktig, förordningen den 18 juni 1927 (nr 234).

Enligt andra stycket av 3 § gäller, att dyrtidstillägg utgår med 20 procent av förmånens belopp å sjukpenning eller livränta enligt förordningen den 18 juni 1927 (nr 234) i anledning av olycksfall eller sjukdom, som före den 1 januari 1941 drabbat vid försvarsväsendet fast anställd, samt å livränta enligt annan i 2 § angiven lag eller författning än som nämnts i första stycket av 3 § i anledning av olycksfall som inträffat eller sjukdom som yppats före den 1 januari 1941. Dyrtidstillägg å livränta, som utgår enligt annan författning än förordningen den 18 juni 1927 (nr 234), skall fortfara att utgå utan hinder därav att livräntan för viss tid utbytes mot sjukpenning.

Dyrtidstillägg å sjukpenning eller livränta skall — enligt tredje stycket av 3 § — i fall som i andra stycket av paragrafen avses icke utgå, därest arbetsförmågan icke är nedsatt med minst tre tiondelar. Dyrtidstillägg utgår jämväl å livränta, som utgives av arbetsgivare, vilken enligt gällande bestämmelser står självrisk, men däremot icke å livränta, som grundas på frivillig försäkring.

Dyrtidstillägg bestrides av statsmedel samt bestämmes och utgives av riksförsäkringsanstalten. Bolag, som avses i 4 § lagen om försäkring för olycksfall i arbete, åligger dock att samtidigt med utbetalning av livränta förskottsvis utgiva dyrtidstillägg därå enligt förordningen (4 §).

De bestämmelser i lag eller författning, som gälla beträffande ersättning, varå dyrtidstillägg utgår enligt förordningen, skola i tillämpliga delar äga motsvarande giltighet beträffande dyrtidstillägget (5 §).

De närmare föreskrifter som, utöver vad förordningen innehåller, finnas erforderliga för förordningens tillämpning, meddelas av Konungen eller, efter Konungens bemyndigande, av riksförsäkringsanstalten (6 §).

Förordningen trädde i kraft den 1 januari 1944 — tidigare gällde förordning den 19 december 1941 (nr 942) i samma ämne — och skulle gälla till och med den 31 december 1945 men har genom förordning den 1 juni 1945 (nr 268) givits fortsatt giltighet för tiden till och med den 31 december 1946.

Enligt *förordningen den 19 maj 1944 (nr 237) angående dyrtidstillägg åt vissa livräntetagare enligt förordningen den 11 juni 1918 (nr 375) angående en särskild för fiskare avsedd försäkring mot skada till följd av olycksfall, m. m.* skall i stort sett på enahanda sätt som enligt förutnämnda förordning den 30 juni 1943 (nr 449) utgå dyrtidstillägg till den som äger rätt till livränta på grund av försäkring enligt kungörelsen den 2 oktober 1908 (nr 100 s. 2) eller nyssnämnda förordning den 11 juni 1918 (nr 375). Livräntetagare, som åtnjuter tillägg enligt kungörelsen den 30 april 1942 (nr 218) om höjning av vissa ersättningar enligt förordningen den 11 juni 1918 (nr 375), är berättigad till dyrtidstillägg jämväl å tillägget. Dyrtidstillägget utgår å livränta eller livräntetillägg i anledning av olycksfall i arbete, som inträffat före den 1 juli 1942, därest den skadades arbetsförmåga är nedsatt med minst tre tiondelar. Dyrtidstillägget utgör 20 procent.

Jämväl denna förordning angående dyrtidstillägg gäller — sedan dess giltighetstid förlängts genom förordning den 1 juni 1945 (nr 269) — till och med den 31 december 1946.

På förslag av Kungl. Maj:t — i propositionerna nr 294/1943 och nr 152/1945 — har riksdagen vidare medgivit, att Kungl. Maj:t åt personer, som i anledning av olycksfall eller sjukdom, som inträffat efter 1941 års ingång, vore berättigade till sjukpenning eller livränta enligt förordningen om olycksfalls- och yrkessjukdomsersättning åt tvångsarbetare m. fl. eller förordningen om olycksfalls- och yrkessjukdomsersättning åt fångar m. fl., finge för tiden från och med den 1 januari 1944 till och med den 31 december 1946 bevilja sådan dyrtidskompensation, att beloppen av nämnda förmåner uppginge till vad som skulle hava utgått, därest den i förordningarna fastställda maximigränsen för inkomst — 1 764 kronor — höjts med 40 procent. I brev till statskontoret, senast den 1 juni 1945, har Kungl. Maj:t förordnat, att dyrtidskompensation i enlighet med vad sålunda angivits skulle utgå.

Socialvårdskommittén.

Socialvårdskommittén har föreslagit, att förenämnda förordning den 30 juni 1943 (nr 449) angående dyrtidstillägg åt vissa ersättningstagare enligt lagen om försäkring för olycksfall i arbete m. m. skall erhålla fortsatt giltighet under ytterligare ett år eller till och med den 31 december 1947.

I sin motivering för detta förslag har kommittén erinrat, att procentsatserna för dyrtidstilläggen vore avpassade så, att de livräntor i anledning av olycksfall i arbete, som bestämts efter det vid krigsutbrottet rådande löneläget, i stort sett komma att jämte dyrtidstillägg uppgå till samma belopp som tillkommer de livräntetagare, vilka genom lönetillägg erhållit kompensation för inträdda prisstegringar och fått sina livräntor bestämda efter den sålunda höjda lönenivån. Då de stora arbetstagargrupperna enligt det s. k. ramavtalet i stort sett erhöilo kompensation för halva levnadskostnadsstegringen samt då denna vid tillkomsten av den nu gällande dyrtidstilläggsförordningen utgjorde något över 40 procent — socialstyrelsens levnadskostnadsindex med 1935 som basår hade från tidpunkten närmast före världskri-

gets utbrott stigit från 108 till 153 — bestämdes den allmänna procentsatsen för dyrtidstillägg åt livräntetagare till 20. När förordningen år 1945 erhöll förlängd giltighet, var indextalet ungefär oförändrat — 154 den 1 januari 1945 — varför någon ändring icke gjordes beträffande procenttalet för dyrtidstilläggen. Med hänsyn till svårigheten att för någon längre tid förutsäga den kommande prisutvecklingen ansågs förordningens giltighetstid böra förlängas endast med ett år till och med den 31 december 1946.

Kommittén har härefter anfört följande.

Socialstyrelsens levnadskostnadsindex med 1935 som basår var även den 1 januari 1946 154. Någon sådan förändring av levnadskostnaderna, som kan motivera ändring av procentsatsen för ifrågavarande dyrtidstillägg, har således icke inträffat.

Kommittén har i det föregående föreslagit vissa förhöjningar av maximibeloppen för ersättningar enligt olycksfallsförsäkringslagen med flera förändringar. Därest förslaget vinner bifall, komma ersättningar i anledning av därefter inträffande olycksfall att kunna utgå med avsevärt högre belopp än i jämförliga äldre fall. Dylika ojämnheter hava även tidigare uppkommit i samband med förhöjningar av maximigränsen för arbetsförtjänsten. Vidare kunna stora skillnader mellan livräntornas realvärde i jämförliga fall föreligga till följd av att arbetsförtjänsten beräknats efter olika lönenivåer. Vid dyrtidstilläggens tillkomst ansågs en differentiering av tilläggen efter nämnda förhållanden eller andra omständigheter icke lämpligen kunna ifrågakomma (prop. 1941: nr 316, s. 31). Anledning att frågå denna ståndpunkt torde icke nu föreligga.

Med hänsyn till det anförda torde dyrtidstillägg enligt nu gällande grunder böra utgå jämväl efter den 31 december 1946. Förordningens giltighetstid synes böra förlängas med ytterligare ett år.

Kommittén har vidare erinrat, att den högsta arbetsförtjänst, varå ersättning finge utgå enligt förordningarna den 24 mars 1938, nr 102 och 103, om olycksfalls- och yrkessjukdomsersättningar åt tvångsarbetare och fångar med flera, utgjorde 1 764 kronor, eller samma belopp, vartill arbetsförtjänsten för värnpliktiga lägst skulle antagas uppgå enligt 1927 års militärsättningsförordning, samt att dyrtidskompensation härå finge, enligt av Kungl. Maj:t med stöd av riksdagens bemyndigande meddelade föreskrifter, utgå på sådant sätt, att ersättningsbeloppen komme att uppgå till vad som skulle hava utgått därest maximigränsen för arbetsförtjänsten höjts med 40 procent (till 2 469 kronor 60 öre). Då kommittén framlagt förslag till höjning av ersättningarna till värnpliktiga, borde måhända övervägas en vidgning av utrymmet för nyssnämnda dyrtidskompensation. En dylik förbättring av förmånerna syntes dock icke kommittén påkallad, så länge levnadskostnadsindex icke uppvisade någon stegring. Nu gällande regler för ifrågavarande dyrtidskompensation borde således erhålla förlängd giltighet.

Med hänsyn till att kommittén föreslagit, att kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 268) angående höjning av ersättning, som utgår enligt 1909 års militärsättningsförordning, skall med avseende å ersättning för tid efter den 30 juni 1946 ersättas av en ny förordning med bestämmelser i samma ämne, har kommittén funnit den i förordningen om dyrtidstillägg förekommande

uppräknigen av författningar, varå kungörelsen ägde tillämpning, böra undergå härav föranledd justering.

Yttrandena.

Socialvårdskommitténs förslag angående förlängd giltighet av bestämmelserna om dyrtidstillägg åt vissa ersättningstagare har i flertalet avgivna yttranden tillstyrkts eller lämnats utan erinran. Försäkringsrådet och landsorganisationen i Sverige ha emellertid ansett vissa frågor angående dyrtidstilläggen böra upptagas till övervägande.

Försäkringsrådet har sålunda velat fästa uppmärksamheten därå, att vid utbyte av livränta, varå dyrtidstillägg utgår, mot kapital för en gång jämligt 6 § olycksfallsförsäkringslagen och motsvarande bestämmelse i 1927 års militärsättningsförordning sökanden går förlustig dyrtidstillägget. Om en del av livräntan utbyttes, ginge sökanden förlustig dyrtidstillägget i den mån detta belöpte å den utbytta delen av livräntan. Vid kapitalbeloppets bestämmande toges ingen hänsyn till dyrtidstillägget. Övervägas kunde, huruvida icke särskilda åtgärder borde vidtagas med anledning av det sålunda påpekade förhållandet.

Landsorganisationen har uttalat följande.

I sådana fall då den verkliga inkomsten för enligt olycksfallsförsäkringslagen ersättningsberättigade, vilka skadats eller insjuknat före den provisoriska lagens ikraftträdande, uppgått till belopp, som med tillämpning av den sistnämnda lagens maximigräns skolat grunda rätt till högre ersättning än för närvarande utgår, måste helt naturligt dessa ersättningstagare anse sig missgynnade. Det är visserligen riktigt att motsvarande, med själva maximeringsmetoden sammanhängande ojämnheter inträffat vid tidigare höjningar av inkomstgränsen och att de väl knappast kunna åtkommas genom att ge höjningen av inkomstmaximum tillbakaverkande kraft. En omprövning av dessa äldre ersättningsfall skulle också vara förenad med avsevärt besvär. Kvar står likväl det sakligt otillfredsställande i denna åtskillnad mellan äldre ersättningsfall och fall som inträffa under den provisoriska regleringen. Kommittén erinrar också om de stora skillnader mellan livräntornas realvärde, som i jämförliga fall kunna föreligga till följd av att arbetsförtjänsten beräknats efter olika lönenivåer. Tanken att åvägabringa en utjämning genom en differentiering av dyrtidstilläggen har visserligen tidigare avvisats, och kommittén har ej funnit anledning att frångå denna ståndpunkt. Frågan är emellertid av den vikt att man enbart på grund av tekniska svårigheter ej bör avstå från att lösa densamma. En utredning är enligt landsorganisationens mening påkallad rörande möjligheten att t. ex. genom särskilda ersättningstillägg åstadkomma en skäligen kompensation åt livräntetagare, vilka till följd av tidigare gällande maximeringsregler eller eljest oförmånligare beräkningsgrunder kommit i en i ersättningshänseende avsevärt sämre ställning än de vid tillämpning av de nu föreslagna (resp. nu gällande) reglerna skolat intaga.

Departementschefen.

Socialvårdskommittén har föreslagit, att förordningen den 30 juni 1943 angående dyrtidstillägg åt vissa ersättningstagare enligt olycksfallsförsäkringslagen m. m. — vilken förordning gäller till och med den 31 december 1946

— skall givas fortsatt giltighet under år 1947. Vid förordningens tillkomst uppgick socialstyrelsens levnadskostnadsindex med 1935 som basår till 153. När förordningen år 1945 erhöll förlängd giltighet, var indextalet ungefär oförändrat — 154 den 1 januari 1945 — varför någon ändring icke gjordes beträffande procenttalen för dyrtidstilläggen. Indextalet var även den 1 januari 1946 154. Då sålunda någon sådan förändring av levnadskostnaderna, som kan motivera ändring av procentsatserna för dyrtidstilläggen, icke inträtt, torde förordningens giltighetstid böra i enlighet med socialvårds-kommitténs förslag förlängas med ytterligare ett år.

Därest maximibeloppen för ersättningar enligt olycksfallsförsäkringslagen höjas på sätt jag i det föregående förordat, komma ersättningar i anledning av därefter inträffande olycksfall m. m. att kunna utgå med avsevärt högre belopp än som utgår i jämförliga äldre fall. Såsom socialvårdskommittén erinrat ha dylika ojämnheter också tidigare uppkommit i samband med höjningar av maximigränsen för den årliga arbetsförtjänsten, varjämte stora skillnader mellan livräntornas realvärde i jämförliga fall kunna föreligga till följd av att arbetsförtjänsten beräknats efter olika lönenivåer. Till dessa omständigheter har tidigare hänsyn icke tagits vid dyrtidstilläggens utformning, och socialvårdskommittén har ej ansett anledning föreligga att nu frångå denna ståndpunkt. Landsorganisationen har emellertid funnit påkallat att en utredning göres rörande möjligheten att exempelvis genom särskilda ersättningstillägg åstadkomma en skälig kompensation åt livräntetagare, vilka till följd av tidigare maximeringsregler eller eljest oförmånligare ersättningsgrunder kommit i avsevärt sämre ställning än de vid tillämpning av nu gällande eller föreslagna regler skolat intaga. Detta spörsmål torde lämpligen böra bli föremål för övervägande vid socialvårdskommitténs fortsatta utredning rörande revision av hithörande lagstiftning. Någon åtgärd i anledning av vad försäkringsrådet anført därom att livräntetagare, som efter gjord ansökan får livräntan utbytt mot ett engångsbelopp, går förlustig dyrtidstillägget finner jag ej skäl att för närvarande föreslå.

I samband med att åt bestämmelserna om dyrtidstillägg gives förlängd giltighet torde en mindre jämkning böra göras i avfattningen av 4 § i förordningen om dyrtidstillägg. Enligt nämnda lagrum skall dyrtidstillägg bestämmas och utgivas av riksförsäkringsanstalten. Förordningen om dyrtidstillägg avser emellertid jämväl ersättningar, vilka enligt Kungl. Maj:ts förordnande skola utgå enligt grunderna i de i förordningen avsedda författningarna. Då en del dylika ersättningar utbetalas av statskontoret, synas jämväl dyrtidstilläggen därå böra bestämmas och utbetalas av nämnda ämbetsverk. Med hänsyn härtill torde i 4 § förordningen om dyrtidstillägg böra föreskrivas, att dyrtidstillägg skall bestämmas och utbetalas av riksförsäkringsanstalten, eller, där med avseende å ersättning som enligt Konungens förordnande skall utgå enligt grunderna i någon av de i 2 § angivna lagar och författningar Konungen förordnat att ersättningen skall utgivas av annan myndighet, av denna.

Därest kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 268) angående höjning av er-

sättning, som utgår jämlikt förordningen den 18 juni 1909 (nr 89) om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, med avseende å ersättning för tid efter den 30 juni 1946 avlöses av ny författning i ämnet — varom chefen för försvarsdepartementet enligt vad jag inhämtat senare kommer att framlägga förslag — bör den i 2 § dyrtidstilläggsförordningen intagna förteckningen över lagar och författningar från och med den 1 juli 1946 ändras i enlighet därmed.

Även förordningen den 19 maj 1944 (nr 237) angående dyrtidstillägg åt vissa livräntetagare enligt förordningen den 11 juni 1918 (nr 375) angående en särskild för fiskare avsedd försäkring mot skada till följd av olycksfall, m. m., torde böra erhålla fortsatt giltighet till och med den 31 december 1947.

Vidare torde böra begäras riksdagens medgivande för Kungl. Maj:t att åt personer, vilka i anledning av olycksfall eller sjukdom som inträffat efter 1941 års ingång äro berättigade till sjukpenning eller livränta enligt någon av förordningarna den 24 mars 1938 om olycksfalls- och yrkessjukdomersättning åt tvångsarbetare m. fl. eller åt fångar m. fl. jämväl för tiden den 1 januari—den 31 december 1947 bevilja sådan dyrtidskompensation, att beloppen av nämnda förmåner uppgå till vad som skulle hava utgått, därest den i förordningarna fastställda maximigränsen för inkomst — 1 764 kronor — höjts med 40 procent. I likhet med socialvårdskommittén finner jag anledning icke föreligga att föreslå någon utvidgning av rätten till sådan dyrtidskompensation.

I enlighet med det anförda upprättade förslag till lag angående ändrad lydelse av 6 och 9 §§ lagen den 17 juni 1916 (nr 235) om försäkring för olycksfall i arbete samt till förordningar om ändring i förordningen den 30 juni 1943 (nr 449) samt fortsatt giltighet av förordningen och om fortsatt giltighet av förordningen den 19 maj 1944 (nr 237) torde såsom bilagor¹ få fogas till protokollet i förevarande ärende. Över lagförslaget torde lagrådets utlåtande böra inhämtas.

Föredragande departementschefen hemställer härefter, att lagrådets utlåtande över förslaget till *lag angående ändrad lydelse av 6 och 9 §§ lagen den 17 juni 1916 (nr 235) om försäkring för olycksfall i arbete* måtte för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Stig Hammar.

¹ Dessa bilagor, som äro lika lydande med de vid propositionen fogade författningsförslagen, ha här uteslutits.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 3 maj 1946.

Närvarande:

regeringsrådet KELLBERG,
justitieråden GULDBERG,
EKBERG,
SANTESSON.

Enligt lagrådet den 3 maj 1946 tillhandakommet utdrag av protokoll över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 12 april 1946, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättat förslag till *lag angående ändrad lydelse av 6 och 9 §§ lagen den 17 juni 1916 (nr 235) om försäkring för olycksfall i arbete.*

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av t. f. chefen för rättsavdelningen i socialdepartementet revisionssekreteraren L. G. Ohlsson.

Lagrådet lämnade förslaget utan erinran.

Ur protokollet:

Bertil Crona.

*Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 maj
1946.*

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, ERLANDER, DANIELSON, VOUGT, MYRDAL, ZETTERBERG, MOSSBERG.

Efter gemensam beredning med cheferna för justitie-, försvars- och finansdepartementen anmäler t. f. chefen för socialdepartementet, statsrådet Mossberg, lagrådets denna dag avgivna utlåtande över det till lagrådet den 12 april 1946 remitterade förslaget till *lag angående ändrad lydelse av 6 och 9 §§ lagen den 17 juni 1916 (nr 235) om försäkring för olycksfall i arbete.*

Föredraganden hemställer, under förmälan att lagförslaget av lagrådet lämnats utan erinran och under åberopande av vad chefen för socialdepartementet i samband med förslagets remitterande till lagrådet anfört till statsrådsprotokollet, att Kungl. Maj:t måtte genom proposition föreslå riksdagen att

dels, jämlikt § 87 regeringsformen, antaga förenämnda lagförslag,

dels antaga de vid statsrådsprotokollet för den 12 april 1946 fogade förslagen till

förordning om ändrad lydelse av 2 och 4 §§ förordningen den 30 juni 1943 (nr 449) angående dyrtidstillägg åt vissa ersättningstagare enligt lagen om försäkring för olycksfall i arbete, m. m. samt om fortsatt giltighet av förordningen, samt

förordning om fortsatt giltighet av förordningen den 19 maj 1944 (nr 237) angående dyrtidstillägg åt vissa livräntetagare enligt förordningen den 11 juni 1918 (nr 375) angående en särskild för fiskare avsedd försäkring mot skada till följd av olycksfall, m. m.,

dels ock medgiva att Kungl. Maj:t åt personer, som i anledning av olycksfall eller sjukdom, som inträffat efter 1941 års ingång, äro berättigade till sjukpenning eller livränta enligt förordningen om olycksfalls- och yrkessjukdomsersättning åt tvångsarbetare m. fl. eller förordningen om olycksfalls- och yrkessjukdomsersättning åt fångar m. fl., må för tiden från och med den 1 januari till och med den 31 december 1947 bevilja sådan dyrtidskompensation, att beloppen av nämnda förmåner uppgå till vad som skulle hava utgått, därest den i förordningarna fastställda maximigränsen för inkomst — 1 764 kronor — höjts med 40 procent.

Kungl. Maj:ts proposition nr 251.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Nils Hedfors.
